



# LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

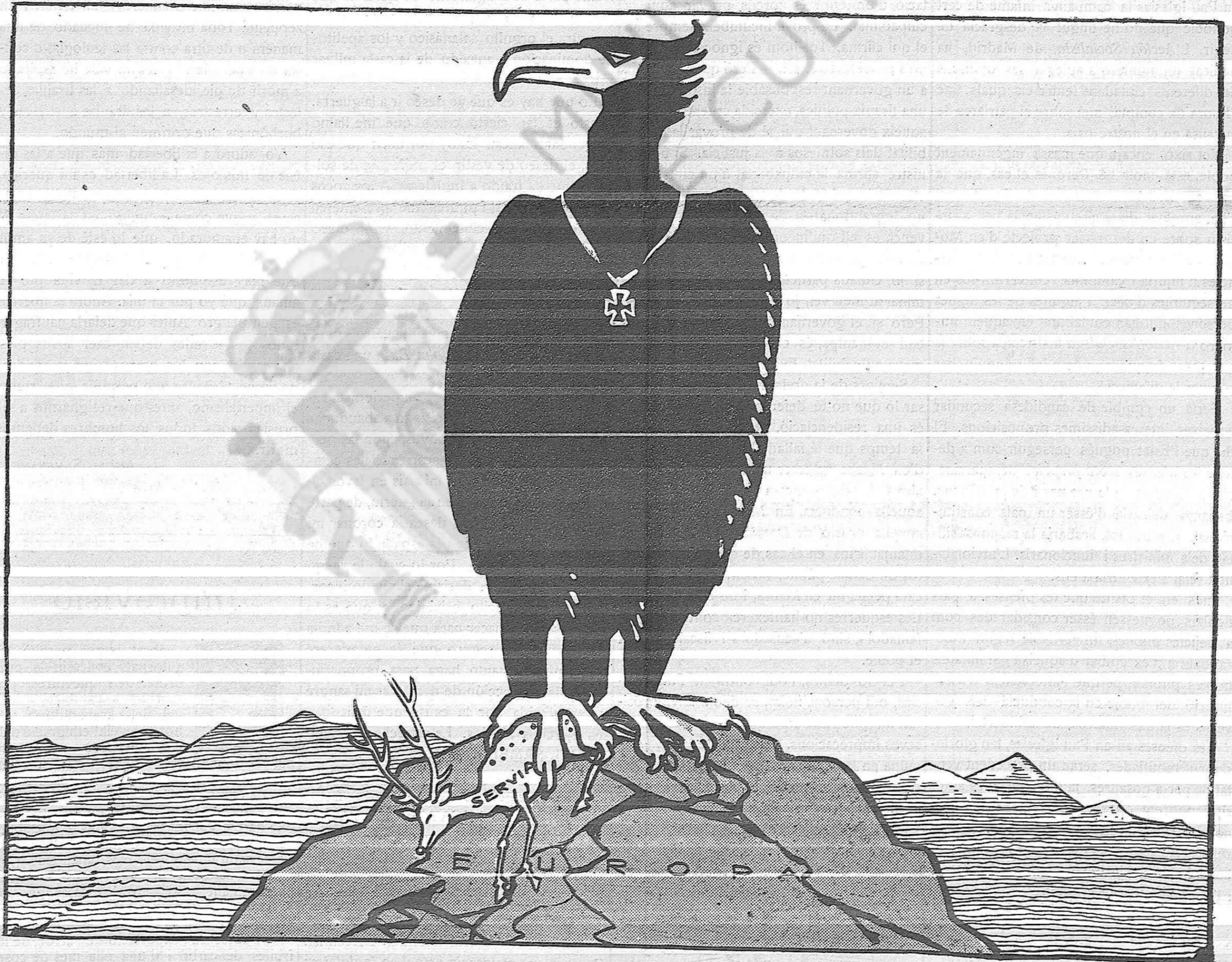
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA  
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR  
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA  
TELÉFONO 4115 - BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ  
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pesetes 1'50.—ESTRANGER, 2'00

## DE LA GRAN TRAGEDIA



—I per això tants mesos, tants mil·lions i tants homes?...

## La causa de la guerra

D'ençà que esclatà la guerra europea, continuament hem vist anunciat pels polítics i per la premsa un gravíssim conflicte econòmic si el govern no adoptava les oportunes mesures per a evitar-lo.

El govern d'en Dato no va fer res. El govern d'en Romanones ha seguit no fent res. Política espanyola pura.

I al cap d'un any i mig, l'anunciat conflicte se converteix en realitat. La vida i els lloguers s'han encarit fortament. Els jornals dels treballadors no s'han modificat. Si abans era difícil el problema del pressupost casolà dels obrers, ara s'ha fet tràgic. Els treballadors no han pogut aguantar més. I les vagues—única arma eficaç que el proletariat té—han començat a esclatar.

I bé: ara surten certs periòdics i certes autoritats trobant inexplicables i injustificables les vagues. Anunciaven el conflicte, i quan al capdevall ha vingut no se'n saben avenir. Heusaquí una contradicció evident i ridícula, que fa més ridícula encara l'insinuació vulgar i malèvola de la mà oculta i de l'or estranger.

## L'atac contra en Pau Iglesias



PER un excés de susceptibilitat, el socialisme espanyol s'ha cregut en el cas de contrastar amb un homenatge an

en Pau Iglesias la campanya infame de cert periòdic que no he tingut la desgracia de llegir. L'Acción Socialista, de Madrid, ha dedicat un número a aplegar les opinions de diferents ciutadans (entre els quals tinc l'honra de comptar-me) sobre el patriarca de la causa en el nostre país.

Tot això, encara que massa ingènuament noble, està molt bé. Però és el cas, que la premsa dretista i la falsament dita lliberal s'ha aprofitat de la circumstancia per a insistir sobre un desgraciat projecte d'en Moret, proposant donar caràcter públic als delictes d'injúria i calúnnia, convertint-los en perseguibles d'ofici. I algunes de les dignes persones qui han col·laborat en aquell número d'Acción Socialista insisteixen sobre la necessitat de que'ls poders intervinguin, per a evitar la difamació.

Serà un comble de candidesa secundar aqueixes interessadíssimes proposicions. El dia que l'Estat pogués perseguir com a delictes les ofenses, *motu proprio*, desapareixeria la llibertat de la premsa i de la tribuna. Espanya deixaria d'ésser un país constitucional. I, sobre tot, acabaria la responsabilitat dels ministres i funcionaris. L'inviolabilitat reial s'extendria a ells.

Fins en el cas de que les ofenses a particulars poguessen ésser considerades com a delictes públics, un veritable règim lliberal hauria d'exceptuar d'aqueixa garantia els homes públics, perquè l'intervenció i fiscalització del poble en la conducta dels governs és la base mateixa de la llibertat.

Les ofenses an en Pau Iglesias, tan gloriósament rebutjades, seràn un precedent ventatjós per a nosaltres, ja que amb més autoritat podrem oposar-nos a tota persecució abusiva exercida pels poders. Ademés, mereixer certs atacs és una honra i no un rebuixament. Els inscrivim com un estandart i l'aixequem davant el poble.

\*\*

Però anem al fons veritable de la qüestió. Les calúnnies contra en Pau Iglesias, que ningú ha cregut, segons confessió propia de

qualque periòdic catòlic ¿no podrien encaminar-se precisament a aconseguir aqueixa campanya restrictiva? ¿No són, claríssimament, una barroera venjança, volgient correspondre a la campanya famosa contra la persona d'en Maura, en la qual tant va senyalar-se en Pau Iglesias, campanya que avui convé més que mai refermar?

I sobre aqueix punt sí que cal una ben forta, ben enèrgica diferenciació.

Quan se llença contra un ciutadà l'imputació d'un crim, és forçós provar aqueixa culpabilitat. La prova incumbeix sempre an el qui afirma. Tot-hom és ignocent mentres no's provi lo contrari. — Però quan s'exigeix a un governant responsable la justificació de una tirania política, exercida cruentament, és aqueix governant qui té de provar la culpabilitat dels sotmesos a la justícia. Si un ministre afirma la culpabilitat d'un ciutadà és ell mateix qui té de donar-nos la prova. I si no logra donar-la de manera que'ns convenci, és ell qui incorre per sí mateix en el vituperi que voldria evitar. — Concretament: si jo, ciutadà particular, inculpo com a criminal al meu veí, jo n'he de donar la prova. Però si el governant me persegueix, i per tant m'inculpa, és ell qui té de provar la meva culpabilitat. Evidentíssim!

Senyors de la dreta: no volgueu ja defensar lo que no té defensa. La qüestió Maura és una residenciació, i el tribunal del món fa temps que té fallada la causa. El govern d'en Maura va ésser un inculpador, i nosaltres li exigim encara les justificacions de aquella conducta. En Maura va exercir en aquella ocasió de *Dominó Negro*, i no de difamat. Fins en el cas de que la difamació fós un delictes públic, nosaltres podríem encara perseguir en Maura, i no ell a nosaltres. Les esquerres no han exercit contra ell d'infamadors, sinó d'acusadors i fiscals davant el poble.

Per lo demés, l'odi contra en Pau Iglesias, odi personalíssim, se deu a la vigorositat un poc ruda amb que ell va llençar les seves imprecacions. Però això té la seva disculpa en la naturalesa ben clàssica i ben tradicional de l'invectiva. Com que ell l'emmatillevà a una gloria d'Espanya i de la Companyia de Jesús, el P. Mariana!

GABRIEL ALOMAR



## Legionario de la libertad



HAY un precepto en el decálogo o en las tablas de la ley de todos los pueblos, que manda restituir lo robado, devolver lo que se añade al haber de uno sin ser suyo, rehusar lo que se nos atribuye sin pertenecernos. Yo, lo que es mío, si no me lo dan, me lo tomo; pero no soy aficionado a quedarme con lo ajeno. Este artículo es una restitución. Una restitución de encomios que se han hecho estos días de mi persona—el lector va a ver con qué motivo—y que yo no merezco.

Por ahí ha circulado la especie de que yo formo parte de los ejércitos aliados y de que voy a salir de un día a otro para el frente de batalla. Esto ha entusiasmado a algunos de mis amigos, y les ha dado pie para demostrarme el cariño que me tienen. En *Ideal de Aragón* y en *La Crónica*, de Zaragoza, y en *El Insurgente*, de Barcelona, he leído varios artículos, en que se canta, con frases de Quintana y de Ibberrera, mi heroísmo. Desgraciadamente, no es cierto que yo forme parte de ninguno de los ejércitos que luchan contra el imperialismo austro-alemán y contra el orgullo satanásico y los apetitos de dominación y anexión de la casta militar prusiana.

Lo que hay es que yo deseo ir a la guerra. V esto es tan cierto como que me llamo Angel Samblancat. Estoy por decir que eso sólo, el deseo de vestir el uniforme de soldado, me ha traído a Inglaterra. A los pocos días de llegar a Londres, me presenté en una oficina de reclutamiento, y me ofrecí como voluntario. Como el inglés que hablo yo, no lo entienden muy bien los ingleses, y yo tampoco comprendo mucho el que ellos hablan, no pude llegar a un acuerdo con aquella gente. A las veinticuatro horas, escribí al director de *John Bull* una carta del siguiente tenor:

«Muy señor mío: Yo soy un periodista español, que me he visto forzado a abandonar mi patria, entre otros motivos, por las persecuciones que me han acarreado las campañas que he hecho en mi país en favor de la intervención de éste, en la guerra, de parte de los aliados. Ahora, desearía coronar mi obra, manteniendo con la espada lo que he escrito con la pluma. Por lo cual, le ruego a V. que se sirva decirme si puedo incorporarme al ejército británico, y qué es lo que tengo que hacer para que se me admita en él. Esté V. seguro que le agradeceré eternamente cuanto haga para proporcionarme la satisfacción de derramar mi sangre y dar mi vida por la causa que defienden los ejércitos aliados. Le estrecha la mano ANGEL SAMBLANCAT.

«POSTDICTA.—Mis condiciones personales son las siguientes: *Nombre y domicilio*: ANGEL SAMBLANCAT SALANOVA, 8, Grenville street, Londres. W. C. *Edad*: Treinta años. *Estado*: Soltero. *Profesión*: Letras. *Salud*: Excelente. *Situación económica*: Buena. *Educación e instrucción*: Las mejores que se dan en España. *Ideas*: Democráticas. *Residencia habitual*: Barcelona. *Causa de mi residencia actual en Inglaterra*: El estar muchas veces procesado en España por injurias a Alemania y a Austria y a los

soberanos de esos países y por excitar a la sedición en mis campañas intervencionistas. A. S.»

A esto me contestó Bottomley así: «*Not being British you cannot join our Army*. No siendo V. inglés no puede ingresar en nuestro Ejército». Y a continuación me decía a quien había de dirigirme para solicitar mi admisión en el ejército belga o en el servicio, porque también le escribí hablándole de esto.

En este punto, y hasta un poco más avanzadas, las cosas, he tenido que suspender mis gestiones. No me da la gana decir por qué. Bástele al lector saber que hay voluntades que se oponen a la mía, y que es necesario pelear con ellas, antes que con los prusianos.

Yo no he desistido de mi propósito. Esa idea no puede irse de mí, porque está clavada con fuertes clavos en mi frente. La idea, no hay cuidado, volverá al yunque. Empieza, aconseja un autor; el empezar es la mitad del hacer; primero empieza, y luego harás lo demás.

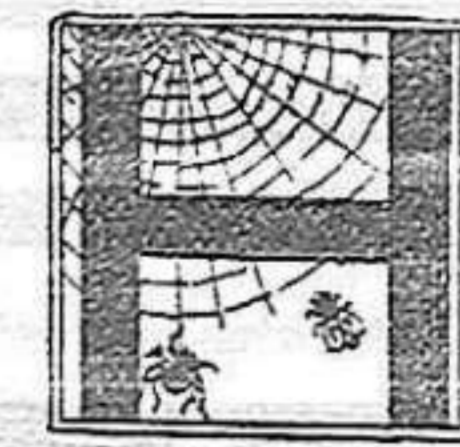
Toda mi vida he sido legionario de la libertad, soldado de las milicias de la Revolución. No del arma de caballería, ni de infantería, ni de artillería, ni de ingenieros, sino del arma de la pluma. Verdad es que mi pluma vale bien un zapapico, y una bayoneta y un jinete lancero y un cañón y un zeppelin. Toda mi vida he luchado de una manera o de otra contra las teologías o contra las teocracias. Toda mi vida he aspirado a morir de pie, desafiando a las tiranías celestes y terrestres, a las tiranías austriacas y borbónicas que oprimen al mundo.

Yo adoro a la libertad más que a las niñas de mis ojos. La libertad es mi querida, es la mujer que se acuesta conmigo en la cama y que come conmigo en la mesa. Y no hay enamorado, que lo esté de su amor más que yo del mío. Y no hay amante, que esté más dispuesto a dar la vida por su amada, que yo por la mía. Ahora la libertad está en peligro. Antes que dejarla naufragar, todos los jóvenes deben caer a sus pies, abrazando con los brazos rotos la bandera de Francia. Antes que permitir que triunfe el imperialismo, antes que resignarnos a ser prusianizados todos los hombres debemos morir.

ANGEL SAMBLANCAT

Londres, enero de 1916.

## Imprevisió



H A sobrat temps perquè les autoritats evitessin la puja brutal dels queviures, posant frè a l'ambició criminal dels acaparadors; tot-hom preveial'emigració dels millors obrers sol·licitats i pagats a bon preu per les indústries estrangeres; era cosa ben sapiguda l'augment de treball en moltes indústries mentres durés la guerra actual. Malgrat ésser tot una cosa prou prevista, fins que ha esclatat un gran conflicte social, no s'ha pensat seriosament en posar-hi remei. I ara, naturalment, serà més difícil trobar-lo.

Els articles de primera necessitat puguen bàrbarament i no perquè escassegin. Els magatzems estan abarrotats de blat, de sucre, d'oli, de tot lo necessari a l'alimentació. Fins s'autoritza l'exportació de l'arròç, de les fruites, del carbó i d'una pila més de coses imprescindibles per a la vida. Però uns quants ganes agabellen les existències i fixen els preus a l'alçada de la seva ambi-

ciò, força més amunt del nivell on arriben les possibilitats, no ja dels obrers solament, sinó també de la classe mitja. Si la salut del poble és la suprema llei, el govern podria obligar als acaparadors a cedir els seus stoks a preus raonables. No fent això l'Estat, la classe obrera procura defensar-se demanant un augment de jornal. Es lo menys que pot fer, ja que si fós capaç de seguir un mal concell, podria apropiarse de lo que sobra als magatzems per a proveir a les cuines de lo que hi fa falta.

Els fabricants han treballat activament servint comandes a bons preus; una pila d'industries han fet envejables balanços. Salvant comptades i honroses excepcions, no s'han recordat dels treballadors que constitueixen el principal factor de la seva fortuna, i poguent posar espontaniament en harmonia els seus beneficis i les necessitats cada dia majors dels seus obrers, han volgut esperar que la misèria obligués a aquests a tancar violentament les portes de ferro amb que tanquen la seva consciència la major part dels burgesos.

Tot era previst, però la xorca ambició dels negociants gens escrupulosa, i dels industrials sense entranyes, amparada per unes autoritats passives o arcabotes, ha deixat que esclatés el conflicte, que si ha començat amb relativa tranquil·litat, pendrà caràcters aguts ben aviat si no's troba depressa una justa solució.

Es lamentable que sempre tinguem necessitat d'esperar de la mà de l'Estat el remei a moltes coses que podríem sol·lucionar nosaltres mateixos. La mateixa qüestió de les subsistències no tindria per a els treballadors l'actual gravetat si l'element obrer tingués més afició al cooperatisme. Mentres no sigui així, hem d'esperar la solució del bon seny dels industrials que deuen cedir part dels seus quantiosos beneficis als obrers que'ls ajuden a obtenir-los; del bon zel de les autoritats que no deuen permetre els robos encara que's disfreçin de negoci, i de l'enteniment dels obrers al demanar, recordant allò que diu l'Echegaray:

...que aun pidiendo en justicia, quien mal pide de su propia razón hace la ofensa.

JEPH DE JESPU

### Naturalmente!



o podem citar íntegrament el text a que anem a referir-nos, perquè ara no'l tenim a la vista i no'l recordem de memòria; però el seu sentit i aquesta neta i clara paraula que encapçalava les nostres d'avui, sí que les recordem.

Parlant el conegut crític d'art i escriptor castellà, J. Francés, en el darrer número de *Mundo Gráfico* de la col·lecció de *Revista Nova*, suara posada a la venda, li dedica grans elogis i la qualifica del més fort i més bell i més ben orientat esforç vers una idealitat completament darrerament. I acaba son paragraf d'elogis dient: «Se ha producido en Cataluña, naturalmente.»

Aleluia! S'és feta una clara revelació d'amor i justícia, i cal que nosaltres la recullim, agraint-la.

Aquest *naturalmente*, que vol dir convicció i, àdhuc, referència a una consciència, a una opinió ja de tants sostinguda i col·lectiva, descomptada; aquesta anticipada i ratificada seguretat amb que el crític pot formular aquest *naturalment*, i àdhuc—per què no dir-ho?—la sinceritat noble amb que el formulen, són coses que a nosaltres, catalans, ens emocionen i ens fan ovirar una mica de llum a la llunyania, que'ns semblava esquerra i que's va amorosint...

I és bella cosa i plena d'eficàcia que això esdevingui per gràcia de l'Art, que agermana, i uniu del lluny, les ànimes disperses...

Perquè, aquest benhaurat i lluminós *naturalmente*, amb tant d'aplom, amb tanta seguretat formulat, no per un líric fantasiós i sentimental, no per un cronista brillant, sinó per qui, en aquell moment, exerceix estreta disciplina de judici i ponderació, representa el regoneixement de tota una idealitat artística catalana, l'admissió a la fluctuació pon-

derativa i viva de l'Espanya central, de les autoritats artístiques, plenes de sinceritat i noblesa, de les terres del mar, de la significació mediterrània.

Tot un tresor de llum i de justícia i d'amor—i en aquesta paraula tanquem totes les significacions—s'enclou en aquest senzill i serè *naturalmente*, amb que en Francés—un prestigi de la crítica d'art madrileny—es pot referir, en ple Madrid i en una revista del tot agena als apassionaments polítics, a l'art de Catalunya.

En Josep Francés s'ha presa la tasca d'estudiar el nostre art, al que ha vingut a veure d'aprop; l'ha complerta aquesta tasca amb serenitat i quan ara es refereix a una que ell creu bella i encertadíssima i noble obra de idealitat, diu, tranquil·lament, amb la sobria senzillesa que procura la convicció: «Se ha producido en Cataluña, naturalmente...»

Per tot això, per l'amor—que li ha dut el regoneixement—grans mercès li sien dades! A nosaltres, catalans, ens correspon fer-li homenatge del nostre agraiement.

A tots, catalans i no catalans, fills del mar i fills de la plana, ens correspon també complir una tasca noble i profitosa, en la que el nostre esforç no defalleixi ni tingui repòs, fins que pel coneixement d'uns i altres, que presuposa lluminosament i clara l'amor i la voluntat, poguem assolir la convicció profunda i serena, deslligada de tota baixa i grollera preocupació, que'ns permeti a tots formular, amb la mateixa digna sobrietat, plena de sentit, el *naturalmente* d'en Francés.

En tots els ordres i en totes les activitats. Aquest fóra l'estat perfecte de la consciència nacional.

Aleluia! Aleluia! Pau en la terra als homes de bona voluntat!

MARCEL

## Sonata XLII



El moment per una banda ja fem vaga, per l'altra ens hem inventat una nova comissió municipal i per la de més enllà els queviures baixen per la part del colze. Ara va bé.

D'això de la vaga realment no en té la culpa l'Ajuntament ni la Diputació; poca cosa poden fer-hi ells en la qüestió de les subsistències. Si jo fós un tirà—no m'agradaria poc ésser un tirà de vegades—lo primer que faria seria suprimir els grans sous que cobren en concepte de cesanties i demés, els Dato, Sánchez Guerra i els altres de la quadrilla.

Els són qui tenen la culpa de que ens trobem com ens trobem per la seva falta de previsió, pel seu pensar-se que amb neutralitat i neutralitat i neutralitat ja s'havia arreglat tot. No sé si s'ho creien de bona fe o si ho feien per mandra, de tots modos ells són els culpables.

An els patrons, diguem la veritat, perquè la raó a un moro, aclaparats per impostos i més impostos, tenint de pagar les primeres matèries a preus excepcionals, sense cap facilitat per exportar, ja que no troben qui els descompti el paper amb que paguen les nacions bel·ligerants les seves comandes, els és molt difícil accedir a augmentar els jornals.

Els obrers es troben amb que tot puja. El vi amunt, la carn als núvols, les patates a les estrelles i el pa al sol. Un home amb tres pessetes no pot menjar i amb quatre beu a galet.

Cap on tombar-se? Què fer? Doneu-me més jornal.

Miau! miau! miau! No ho veig gens clar. I creieu que em sab molt greu no veure-li.

Algunes cases, sobre tot unes de poderoses que treballen tant com volen mercès a les circumstàncies, que tenen compromisos, etc., etc, pot-ser tindran de accedir, però...

No ho veig prou clar. Lo únic que sé és que si no haguessin deixat vendre els barcos, els transports del carbó i del cotó serien més acomodats; lo que sí és que el cotó cada dia puja més i que d'Egipte aquest any quasi podríem dir: tampis!

Sé que el sulfat de coure que les nostres vinyes necessiten, com vosaltres el pa que

### La vaga de la fam



L'acaparador.—Plegar-se de braços en les actuals circumstàncies, no és de bon patriota.

L'obrer.—Doncs, mireu, és una posició que l'hem apresada de vosaltres.

mengeu i jo com unes pastilles d'aspirina, val quasi a pes d'or i que si l'any passat l'oidium es va menjar els raïms, aquest es menjarà les rabaces... sé... res, tantes coses sé...

Entre elles una de fonamental: Els uns no poden menjar, els altres no poden donar-los-en-hi.

Ja li donaria jo an en Dato! Mentres tant a l'Ajuntament s'han empecat una altra comissió, la de Cultura. Per cultures estem, bony! Hi han persones que sembla que's burlin del combregar i del mort i de qui el veïlla. Cultura en aquests temps en els quals per culpa d'ella, o de elles, perquè diu que lo que es baralla en els camps de la Champagne, de Galitzia, de Serbia, del Càucàs, etc., no són més que cultures. Vatúia nada món!

Res. que cada dia més bé; per a aconsollar-los, ara arriba la nova de la evacuació de Gal·lípoli.

Com més anem, menys valem; bevem, mentres ne quedi.

MORITZ XV

### Notes de fóra

Serós.—El dia 4 del present mes fou portat a son darrer estatge nostre correligionari en Josep Canelles, éssent l'enterro purament civil per aixís haver-ho manat el mateix en sa darrera disposició, per testament fet molt temps abans de morir. L'acte fou una verdadera manifestació de les simpaties amb que comptava el difunt entre nostres correligionaris, éssent l'acompanyament al cementiri neutre molt nombrós. Descansi en pau nostre inolvidable correligionari.

### Desfilada

M'estava jo al meu portal prenent el sol l'altra tarda, quan vet-aquí que té, em veig passà un cigró. —Hota!... I ara!... On vas?—li dic, estranyat. I ell me respònd: —Vaig a França. Allí em paguen molt més bé i, noi, hi ha que espavilar-se.— Tot just el tranquil cigró tombava la cantonada,

passa un hermos fesolet. —On vas?—li dic. —Vaig a Italia. Un traficant m'ha explicat que allí em daràn millor paga, i quan parla l'interès, el fesolet no té patria.— Quasi bé al darrera seu passa una mongeta blanca,

d'aquelles que amb un sol bull ja poden portar-se a taula. —On vas?—li dic. —A Anglaterra. Tinc entès que allí hi faig falta, i com que'l sou serà bó, no vui despreciar la ganga.—

Moments després veig passar una llentia admirable. —I tu, on vas?—dic, fent-li un crit. I ella em contesta: —A Alemanya. Sé que la llentia, allí, és avui molt ben pagada, i davant d'això, ja ho crec, vés qui no corre a embarcar-se.

I segueix la processó, i veig passar la patata, i l'arroç, i el bacallà, i la guixa, i l'arengada, i el bou, i el molto, i el porc, i el nap, i la pastanaga, i l'ou, i la llangonça, i l'oca, i el gall i l'ànec. I tots diuen lo mateix: —Anem a Anglaterra, a França, a Alemanya, al quint infern, allí on hi hagi més ganancia; que en materia de fer rals, l'ocasió la pinten calva, i aquí, com a tot arreu, el negoci no té entranyes...—

—Sí que estem ben arreglats! vaig dir llavors, veient clara la galdosa situació que aquell «desfile» ens creava.— Si els queviures se'ns en van, i emigra la cansalada, i s'escapen les llegums, i es buiden corrals i estables; si deixem marxà els conills, i fugen els naps, i els raves, i els pèsols, i els cacauets, i les cebes, i els tomàquets, quan ja tot hagi sortit, ¿què'ns quedarà per nosaltres?—

I un municipal de punt que mes queixes escoltava, va dir-me: —¿No sabe usted lo que'ns quedarà en España?... Pues, ens quedaràn toreros, sociólogos de camama, mucha llengua, mucho cine i, sobre tot, mucha llana.

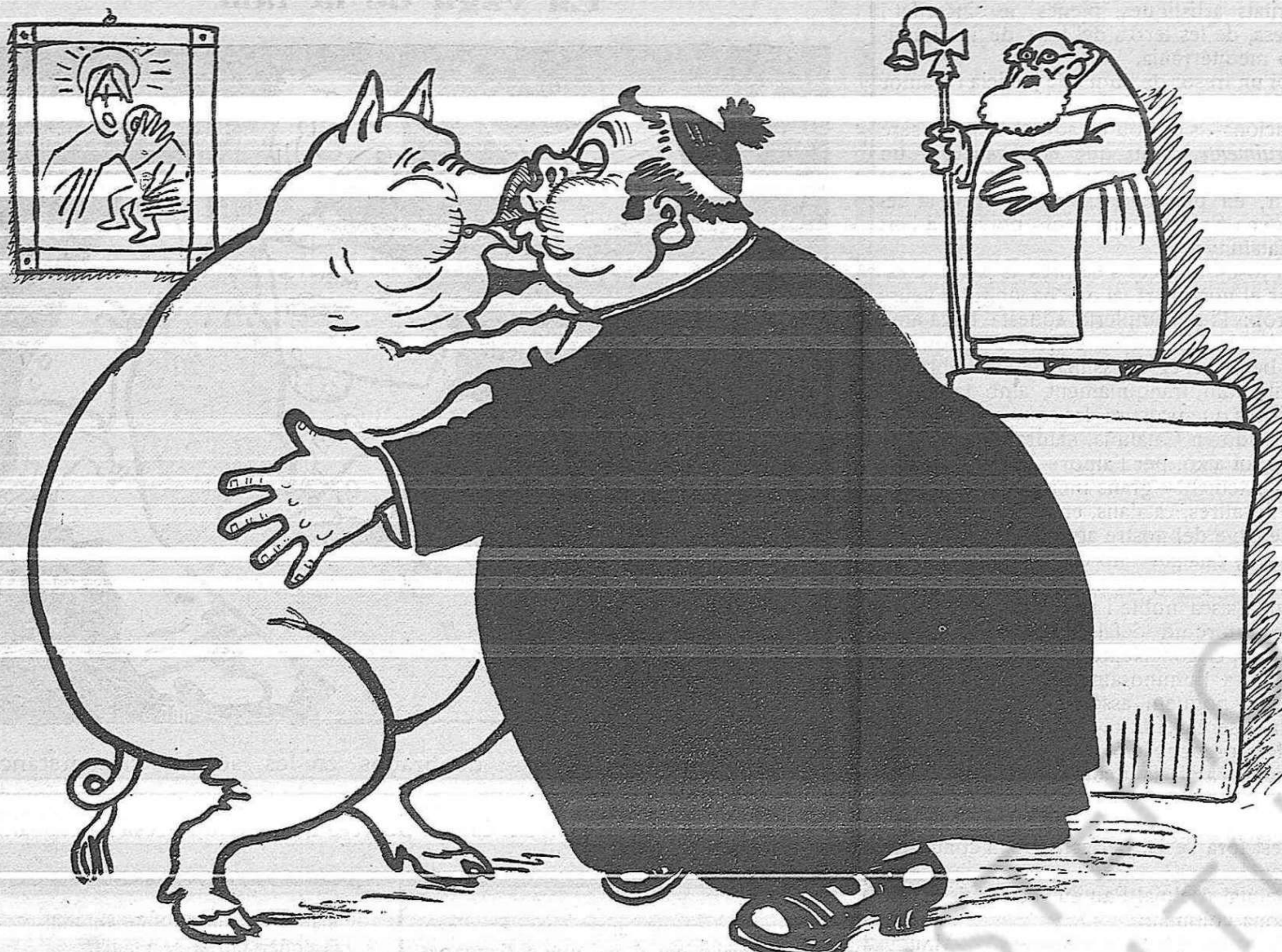
C. GUMA



### L'actual conflicte

Estem en ple període de vagues. Segueix la dels paletes. S'ha arreglat la dels descarregadors de blat. Però n'han esclatat d'altres, la més important de les quals és la dels mannyans. I encara n'hi ha més d'anunciades.

## Presoner de la carn



—Oh, tentació del dimoni!  
(No ho xerris pas a ningú).

Tinc més devoció per tu  
que no pas per Sant Antoni.

Pessimisme, alarma, por, precaucions... Els diaris, tant aquí com a Madrid, van plens de noves i comentaris relatius a la vaga. Tothom parla de vaga general, de mans ocultes, de revolucions i de misteris.

¿Ens serà permès dir que no n'hi ha per tant, ara per ara? Poques vegades havíem vist un esverament com el d'aquests dies. Les vagues actuals tenen, sens dubte, molta importància. Es probable que, si no es resolen aviat, se compliquin perillosament. Però aquest estat de coses se produeix sovint a Barcelona, i ens sembla que no cal avui atribuir-li extraordinàries proporcions.

Per això creiem censurable que certes personalitats parlin de moviments revolucionaris, de tropes aquartelades, de repressions rigorosíssimes i d'altres coses tràgiques. És un gran error creure que els obrers vaguistes s'esporguiran davant les amenaces. Donat el caràcter dels nostres treballadors, aqueixes amenaces són del tot contraproduents.

Alguns industrials i fabricants, secundats pel governador civil, procuren escampar la veu que tot el que passa és degut a manobres dels estrangers. Així, doncs, si no han sortit els famosos sindicalistes francesos de que parlàvem la setmana passada, poc se n'hi ha faltat.

La nostra impressió és que aquesta vegada hi ha hagut, no sabem perquè, una manca general de serenitat. Els únics que's mostren serens, són precisament els obrers. Els mateixos vaguistes observen una actitud correcta, i no apel·len a les violències que hem vist en altres ocasions. En canvi, les autoritats, els patrons, la premsa i el públic, se mostren excessivament impressionables i nerviosos, i tenen marcada tendència a exagerar i deformar els fets. L'estat de ànim d'aqueixos darrers elements, ens sembla la cosa més perillosa de l'actual conflicte.

La solució de les vagues presents i de les que estan a punt de declarar-se, correspon principalment al govern. Solament aquest pot aconseguir una baixa suficient en el preu dels queviures. Els patrons haurien de conformar-se així mateix a un augment de sous. És just que l'Estat i els patrons contribueixin a pagar el major cost de la vida obrera. Ara l'obrer és sol a pagar-lo, i això constitueix una iniquitat.

Deixin-se, doncs, de banda les noveles fo-

lletinesques escrites en col·laboració per fabricants, policies i periodistes. Per aqueix camí no s'arribarà a cap solució satisfactoria. El que cal és obtenir d'una manera ràpida l'abaratiment dels articles de primera necessitat i augmentar els jornals, sino un quaranta, al menys un vint per cent. Tanta raó com puguin tenir els industrials per a apujar el preu de les mercaderies, té l'obrer per a apujar el preu de són treball.

A. R. I V.

## DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 6 AL 13 DE GENER DE 1916

### Per terra

Al front occidental, els alemanys han realitzat, sobre una part de les posicions franceses de la Champagne, un atac important en el qual han pres part més de 50.000 homes. El fracàs ha estat complet.

Al front oriental, els russos s'han apoderat de la ciutat de Czartorysk (Volínia) i han rebutjat els contra-atacs dels austro-hongaresos a la Bucovina, prop de Czernowitz, fent uns 2.000 presoners més.

Els franco-anglesos han evacuat l'extrem sud de la província de Gal·lípoli, no tenint en les operacions de reembarc altra pèrdua que un ferit. Queda, doncs, enterament liquidada la aventura dels Dardanels.

### Per mar

La marina anglesa ha estat de desgracia en les darreres setmanes. Després de la pèrdua del creuer-cuiracat *Natal*, el cuiracat *King Edward*, de 16.500 tonalades, construït l'any 1902, ha topat amb una mina i s'ha enfonsat, salvant-se, però, la tripulació.

Així mateix s'ha perdut el submarí anglès *E 17*, prop de les costes de Holanda, on ha estat conduïda la tripulació.

Vaixells aeriats han bombardejat violentament els Dardanels.

### Per l'aire

Han tornat a volar avions alemanys damunt Salònica. Un d'ells ha estat abatut. Nombroses lluites aèries, amb destrucció de alguns avions boches.

## REPICS



es! No passà res absolutament. Molt rebombori previ, moltes raons previes, moltes qüestions previes... i res. La segona sessió de l'Ajuntament transcorregué en pau i tranquil·litat. Val més aixís.

No va poder quedar definitivament constituït el Municipi, però els regidors varen exercitar-se en les vocalitzacions. I ells pensen que la qüestió (previa i no previa) és anar tirant, perquè el temps tot ho arregla; és el gran *Curro Meloja* de la política.

Ara resulta que'ls regionalistes no veuen amb massa bons ulls an aquell regidor que varen presentar ells i que'l mateix dia del triomf se declarà maurista. No li han dat ni una mala tenència. Sembla que li han dit: ¡Senyor Gili... demà ens afeitarà... amb *gilette*, naturalment. Vagi posant telegrames a don Antoni.

Per mor de la mena de sessions que ha posat en pràctica el nou Consistori, no té aquest constituïdes les Comissions.

Es una manera de perdre el temps com una altra qualsevol.

Perque tots sabem que és precisament a les Comissions on se fa la bona tasca administrativa.

Els regidors també ho saben, perquè això està a l'alcanç de totes les intel·ligències. Per això n'hi ha alguns que estan molt impacients. ¡Pobrets, que'ls hi donguin les Comissions!

No ho sabíen? El senyor Burell, en commemoració del Centenari de Cervantes, vol que abans de dos mesos s'inauguri a Madrid (naturalment) un asil per a escriptors necessitats. De moment tindrà dotze sales.

Ja les poden anar ampliant, perquè ne trobaran molts de aspirants al asil. Creguem el senyor Burell: Compli l'edifici de l'Universitat o un altre de més gran si pot o no n' tindrà prou.

Per cert que'l mateix senyor Burell ministre d'Instrucció Pública, s'ha queixat de que hagi de ésser precisament aquest ministeri i no el de de la Guerra, el que subvencioni a la Creu Roja (!!!).

Es una mida sabia que devia adoptar algun prudentíssim ministre en previsió de les vagues estudiantils, reconeixent que en el món tot té límit i que, per lo tant, fins pot tenir la paciència dels estudiants.

Diuen que serà president de la Comissió d'Hisenda de l'Ajuntament el senyor Puig de la Bellacasa.

No està mal si procura que li diguin amb raó de la Bellacasa... gran!

Sembla que va endavant el projecte de les grans festes de Carnestoltes.

¡Ara ens expliquem una mica el bullit de la política municipal!

Deu ésser que'ls regidors assaigen un número per a aquelles diades!

Sospitem que no tindrà èxit.

Dilluns passat morí, a Barcelona, el venerable periodista don Pere Sala i Villaret, director de *El Diluvio*.

En la seva joventut havia sigut capellà, però, home d'una cultura vastíssima i de profons coneixements filosòfics, la seva sinceritat tan gran com el seu talent no li permeté seguir pels camins del obscurantisme i acabà penjant els hàbits a la figuera.

El gran pensador i cultíssim publicista va fer durant els quinze anys darrers una tasca immensa i profitosa, escampant diàriament el fruit de la seva pensa privilegiada en articles de fons sense firma que eren llegits àvidament per tota Espanya.

Ha mort a l'edat de 78 anys i per disposició expressa ha sigut enterrat civilment.

Deixa un grapat de llibres, obres filosòfiques en sa major part, veritablement notables.

Descansi en pau.

—Visca don Jaume!

Això cridaven una colla de carlins en plena rambla, el dia dels Reis.

I, davant l'aldarull, el Governador i la policia muts i quiets.

Que s'atreveixin els republicans a cridar en plena rambla. Visca la República!

O que s'atreveixin els obrers a cridar: Visca la vaga!

Ja veuràn quina activitat el governador i la policia.

El Centre de Defensa Social ha rebut una fotografia del Nunci.

Una fotografia amb dedicatòria.

Segurament que'ls nostres senyor Esteves més s'haurien estimat que la tal fotografia fos de la Bella Chelito.

A Sant Josep de la Muntanya ha tingut lloc un Triduo solemne en favor de la pau.

Ara Sant Josep?

I doncs ¿que va fracassar la Merceneta?

Creieu-nos, estimats catòlics, germanòfils vergonyants, aqueixa ditxosa pau val més que la demaneu directament an en Joffre.

Ha permanescut uns quants dies a Barcelona l'ex-ministre francès M. Jules Fams.

Els nostres Esteves i Esteves l'han portat d'aquí i d'allà i de convit en convit.

Trobem una cosa naturalíssima això de que el senyor Fams sigui obsequiat pels senyors de la mitja-cana.

Al objecte de fiscalitzar l'acció política dels administradors de Barcelona, s'està constituïnt una entitat que's titularà «Comité de Salud Pública».

Molt ben fet!

Però més de quatre regidors, al enterar-se'n, diràn:

—Molt mal fet! Que no en diguin salut, de això! Que'n diguin la peste!

Dos pagesos catalans visiten el museu del Louvre, a París, i, naturalment, s'aturen davant la Venus de Milo.

—Què deu representar aquesta estàtua?— pregunta un d'ells.

L'altre respon:

—L'Agricultura espanyola; no veus que està mancada de braços?

Un savi està desenrotllant una conferencia, i diu:

—Mai, en cap ocasió, ia causa pot anar darrera de l'efecte.

—Això és equivocac—interromp un de l'auditori.

—Com, equivocac?

—Sí, senyor; quan un metge assisteix a l'entéro d'un seu client... vegi si la causa no va darrera de l'efecte.